

ikki kostaði meira enn ein trýðing av teirri útlendsku.

SUDERØ FISKERI-FORENING

Annað tryggingarfelag, sum varð sett á stovn í Føroyum var Suderø Fiskeriforsikring, sum varð stovnað í 1903. Tað vóru reiðarar á Tvøroyri, í Vági og í Hvalba, sum gingu saman um at tryggja síni skip, sum vóru skrásett í Suðuroynni, sum tá hevði ein munandi part av fiskiflotanum í Føroyum. Seks ár seinri varð tryggingarfelag stovnað í Sørvági. Hetta var sínámillum tryggingarfelag, sum virkaði til Tryggingarsambandið varð sett á stovn.

VANLUKKU-TRYGGING

Fyrstu føroysku vanlukkutryggingina fingu vit í 1906 tá tveir danskar lógir um tilfíka trygging vóru settar í gildi í Føroyum. Eftir hesum lógum var tað skylda reiðarans at tekna vanlukkutrygging fyri manning á hvørjum skipi yvir 20 tons brutto. 1. januar í 1924 varð Føroya Vanlukkutrygging stovnað.

NÝTT TRYGGINGAR-FELAG

Í 1932 var aftur stovnað eitt nýtt tryggingarfelag. Hetta var tryggingarfelagið Trygd, hvørs endamálar var at reka tryggingarvirkssemi innan bruna-, vóru og kaskotrygging. Hetta felag helt á við sínum virkssemi til lögtingið í 1940 samtykti at lata Tryggingarsambandinum Føroyar einkarrætt til alla trygging í Føroyum. Felagið kundi tó halda fram við teimum tryggingum, tað frammanundan hevði teknað, men nýggjar tryggingar mátti ikki teknast.

BRUNA-TRYGGINGIN

Føroya Brunatrygging varð sett á stovn í 1937. Felagið varð sett á stovn sambært eini lógargrein í jarðarlógini har ásett varð, at tryggjast skuldu hús, reiðskapur og kariatúr móti eldi, vindi, omanlopi og øðrum. Tá Tryggingarsambandið varð stovnað, varð Brunatryggingin lögð undir Tryggingarsambandið sum serlig deild.

KRÍGSTRYGGING

Undir fyrra heimsbardaga var eingin møguleiki at tryggja føroysk skip móti krigsvanda. Men í 1939, tá monnum varð greitt, at kríggj aftur kundi bresta á, vóru stig tikin til

eina tilfíka trygging. Heitt varð á danska ríkisstýrið at fyrireika krigstrygging fyri føroysk fiskiskip og so varð hendan sett á stovn. Fyrst sum ein deild av danskari trygging, men síðani sum ein deild hjá Tryggingarsambandinum.

EINKARRÆTT TIL TRYGGINGAR

Tá sambandið við Danmark var kvett orsaka av seiura heimsbardaga vóru eisini sambondini við tey útlendsku tryggingarfeløg, føroyingar samstarvaðu við, kvett. Tí var neyðugt at hava sítt egna. Lögtingið samtykti tá at

seta á stovn Tryggingarsambandið Føroyar og lata felagnum einkarrætt til alla trygging í Føroyum.

Júst hesin einkarrættur hevur verið nógv umrøddur hesi farnu fimti árin, men tað hevur neyvan verið heilt uttan orsök, at lögtingið gav Tryggingarsambandinum hesi framfjárrættindini, sum eisini høvdu sínar skyldur við sær.

Nú verður aftur talað um at taka einkarrættin frá Tryggingarsambandinum, men hetta hevur eisini verið talan um fyrr. Hetta hendi millum annað í 1956, tá tingið viðgjörði spurningin, men tingið kom til ta niðurstøðu, at

best var at Tryggingarsambandið varðveitti einkarrættin.

Ein av orsøkunum til, at tað var hildið vera beint at varðveita einkarrættin, var at við einum felagi var møguleikin størri at hava eitt sterkt felag, sum kundi átaka sær allar tryggingaruppgávur í Føroyum. Vóru fleiri, vóru tey so mikið smærri, og tí var vandi fyri, at ein stórir partur av tryggingarpengunum fóru av landinum. Ein annar fyrimunur við einum tilfíka sterku felag var, at hetta tá kundi greiða allar serføroyskar tryggingar-spurningar, sum útlendsk felag náttúrliga ikki høvdu eins stóran áhuga í.

Men tað eru eisini vansar við einkarrætti. Fyri Tryggingarsambandið er vansin tann, at nógvar skyldur fylgja við, har onnur tryggingarfeløg neyvan høvdu havt størvegis áhuga í. Og fyri viðskiftafólkinu kann vandin vera, at einkarrætturin gerst koddur tá ræður um tænastustøði.

Vanliga er ein einkarrættur ikki serliga væl umtóktur. Tryggingarsambandið er einki undantak í so máta. Annað er so hvat vit hava at seta í staðin. Tað fáa vit so helst at síggja nú landsstýrið sigst arbeiða við tryggingar-spurninginum. Í hvussu er eru tríggar møguleikar

nevndir fyri famtíðar tryggingarvirkssemi í Føroyum. Verandi einkarrættur. Kapping milum verandi deildir ella fri kapping. Hvussu leikur fer, fara vit at síggja. Kanska verður hetta seinasti føðingardagurin hjá Tryggingarsambandinum Føroyar í verandi líki.

Undir øllum umstøðum: Hjartaliga tillukku við teimum fimti!

tór.-

Starvsfólkið á høvuðsdeildini hjá Tryggingarsambandinum á Konga-brúnni. Mynd: Kalmar

